

La república independent del passatge Arcàdia

Les galeries que enllacen Tuset i Balmes van ser un espai de referència de l'època de la Gauche Divine i han viscut alguna època de declivi, però els últims anys s'han revitalitzat

TONI VALL

El Miguelete té una rutina in-negociable. Cada dia laborable de la seva vida va al passatge Arcàdia. Treballa a dues passes, al carrer Tuset, i els amics del passatge són com la seva família. Parla amb tothom, s'assabenta de tot i encomana l'optimisme a qualsevol passavolant que s'enganxi a la seva conversa. Es diu Miguel Castro Montes, és gal·lec i treballa al barri des del 1994. Es podria dir que és assidu del passatge des del primer dia, hi està enganxat i no té cap intenció de prescindir del seu hàbit més sagrat. Me'l presenta el Jordi Aragón, de la xarcuteria Aragón, el comerç més veterà de les galeries, una autèntica institució que continua al peu del canó, amb els seus entrepans, embotits i envasos de llet i de refrescos.

Qui està acostumat a baixar per la vorera de la dreta del carrer Balmes sap que molt poc abans d'arribar a la Diagonal passarà per davant del primer establiment que va obrir –a principis dels anys seixanta– en aquest indret fora de tota norma, quasi una excentricitat que es manté dempeus miraculosament a la Barcelona dels establiments adotzenats, compulsats gairebé com si fossin fotocòpies. La xarcuteria dona a Balmes i acumula històries a cabassos, viscudes i protagonitzades pel pare del Jordi, el Florentino, que ja està jubilat però que continua anant sovint a la seva segona casa, a matar el temps o a fer petar la xerrada amb el Miguelete. Està comprovat: l'Arcàdia crea addicció, i quan s'hi han treballat molts anys un no se'n pot desenganxar fàcilment. El cas dels Aragón no és cap cosa excepcional, els Pous i els Balart també hi han fet arrelar sòlids fonaments, i escoltar com t'ho expliquen és un plaer i un privilegi.

Tuset, un carrer de moda

Arcàdia vol dir paradís, indret idíl·lic, *locus amoenus* on s'esdevenen vides regalades, despreocupades, eternament fel·lices. Se suposa que aquesta intenció poètica i hedonista va ser la que va moure els propietaris a batejar així el cinema del carrer Tuset –obert el 1957 i tancat el 1998– que, a manera de contagi per

proximitat, va donar nom també al passatge projectat per l'arquitecte Sebastià Bonet i Ayet, que es va començar a construir el 1956, es va inaugurar el 1960 i que connecta Tuset 14-16 amb Balmes 179. A l'escala de veïns d'aquest número s'hi accedeix des de l'interior del passatge. En un dels seus pisos hi va viure el periodista i polític Federico Gallo, que va ser governador civil de Barcelona durant un sol mes del 1982. Encara avui hi resideix la seva vídua.

Va ser un dels espais de referència de l'època mítica de la Gauche Divine, que va fer del carrer Tuset un dels seus espais més emblemàtics i concorreguts. El bar del passatge, l'Stork Club, va ser durant molts anys lloc de reunió d'artistes de la més variada condició, que hi anaven a fer les penúltimes copes de la nit. En Jaume Pous va ser durant molts anys l'encarregat de nit del quiosc del Drusgtore David, tot just creuant Tuset. I el 1977 se li va presentar una nova oportunitat laboral: fer-se càrrec del quiosc del passatge.

Així ho va fer, i durant les jornades maratonianes venent diaris i revistes

èpoques de tota mena, des de la ja esmentada esplendor de finals dels seixanta fins a èpoques més decadents en què els comerços que s'hi instal·laven no funcionaven i l'estat de les instal·lacions era més aviat decadent.

El Joan Ginjoan va instal·lar-hi el seu negoci de col·leccionisme fa cinc anys, en una època de certa deixadesa de l'espai. M'explica que amb l'empena renovada dels propietaris i unes quantes reformes l'ambient ha millorat notablement. Sens dubte hi ajuden les vistoses vitrines de davant de la seva botiga –amb postals, ampolles de refrescos i sifons antics, llibres, portades de discos, xapes publicitàries...– i el mercadet setmanal dels dijous que sempre contribueix a animar l'ambient. El recent eixamplament de les voreres del carrer Balmes i la veïna Diagonal també ha sigut important per injectar saba nova i renovar la idiosincràsia dels passavolants.

Fidelitat paternofilial

El negoci del Joan no és gens aliè a la personalitat del passatge, tradicionalment identificat amb el cartellisme –durant molts anys hi va haver una botiga de pòsters– i les galeries d'art. Precisament, fa poques setmanes va plegar una de les més clàssiques, però la Galeria Carmen Sallent encara es manté viva i els quadres exposats encomanen color i lluminositat. També els llenços penjats a l'aparador de Balart, la mítica botiga de roba regentada per Jaume Balart des de l'any 1974. Ja fa uns anys que ha abandonat la confecció a mida en favor del *prêt-à-porter* majoritari però segueix allà, irreductible. Va vestir Pere Quart, Josep Maria Bardagí i Xavier Cugat, que a més a més li regalava sovint dibuixos dedicats. Ja està una mica de tornada de tot i reconeix que el negoci ha viscut temps millors, però, com els seus veïns, tampoc pot evitar visitar el seu fill –ara a càrrec de la botiga– un dia sí i l'altre també. Aquesta fidelitat paternofilial és una espècie de leitmotiv, una particular personalitat d'aquest oasi de tranquil·litat on el temps, segons com es miri, sembla haver-se aturat una estona.■

va conèixer personalitats com Salvador Dalí, Sara Montiel i Lola Flores. “¡Hola, Jaime! Te cojo tres o cuatro revistas”, li deia la Faraona. Ja fa uns anys que està jubilat, però ve sovint a visitar en Pere, el seu fill, que ara es fa càrrec del quiosc. Seu al banc del carrer Tuset i si el Pere ha d'anar a fer algun encàrrec, ell s'encarrega de cobrar. “El carrer Tuset no tornarà a ser el que era, però ara el passatge viu un bon moment”, rememora amb la perspectiva sàvia del temps. I és que les galeries han viscut

Les botigues del passatge Arcàdia de Barcelona mantenen el caràcter propi de l'espai, que tradicionalment s'ha vinculat al cartellisme i les galeries d'art.

PERE TORDERA

